

Abortundersøgelser

Undersøgelser inkluderet på materiale fra kvæg, får og geder

- Obduktion
- Generel bakteriologi, inkl. *Brucella* spp.
- Histologisk undersøgelse
- Mikrobiomundersøgelse
- Undersøgelse for svampeinfektion
- Bluetongue
- Bovin virus diarré
- Border disease virus
- Schmallenberg

Kun får og ged

- *Campylobacter fetus*
- *Coxiella burnetii* (Q-feber)
- *Chlamydia abortus*
- *Toxoplasma gondii*

Kun kvæg

- *Neosporose*
- *Leptospira* spp (tilkøb)
- *Coxiella burnetii* (Q-feber) (tilkøb)

Gratis undersøgelse af abortmateriale i 2025

Danmark har status som sygdomsfri for infektion med *Brucella abortus*, *Brucella melitensis* og *Brucella suis* hos kvæg, får og geder. Derfor skal der årligt undersøges tilstrækkeligt med prøver fra kvæg, får og geder for denne bakterie.

Formålet med gratis undersøgelse af abortmateriale fra kvæg, får og geder er først og fremmest at bestyrke Danmarks EU fri status, jf. EU-forordning 2021/620.

Abortmaterialet undersøges også for tilstedeværelsen af andre agens, for at fastslå baggrunden for aborten, og for at konstatere potentielle emerging diseases som årsag til aborter hos kvæg, får og geder. Hvilke undersøgelser der foretages, vurderes i hvert tilfælde efter laboratoriets faglige vurdering – se tekstboks til venstre.

Der foretages også en mikrobiom-undersøgelse af materialet. Herved kan forskellige infektiøse agens identificeres baseret på deres genetiske signatur. Resultaterne fra mikrobiom-undersøgelserne vil indgå i en samlet evaluering af baggrunden for aborten med henblik på at forbedre den fremtidige abortdiagnostik.

Materiale til indsendelse

For at få det optimale resultat ud af undersøgelserne, og undgå evt. kassation af materiale, SKAL der indsendes følgende materiale:

Hele fostre Gerne flere aborterede fostre pr. besætningsproblem)

Blodprøve Blodet skal være ustabiliseret fra moderdyret

Placenta Hele placenta eller stykker af placenta med kotyledoner -
VIGTIGT

Placenta med kotyledoner er meget vigtig for en korrekt diagnose, da flere abortforårsagende agens hyppigt, og i nogle tilfælde udelukkende, kan diagnosticeres i dette materiale.

Indsend fostre inkl. placenta med kotyledoner, som bedst repræsenterer den observerede stigning i aborthyppigheden i besætningen.

Antal indsendelser

Der kan maksimalt indsendes 3 gange pr. år fra samme CHR-nummer, men gerne flere aborterede fostre pr. besætningsproblem, da sandsynligheden for at diagnosticere årsagen til abortudbruddet (besætningsproblemet) er højest ved indsendelse af materiale fra flere aborter fra samme udbrud.

I særlige tilfælde kan antallet af indsendelser fraviges efter forudgående aftale med KU.

Emballering og labels

Abortmaterialet skal pakkes i emballage bestående af 3 dele:

Adresse til forsendelse

Prøvematerialet sendes til:

Sektion for Patobiologi, Sektionsstuen
Københavns Universitet
Institut for Veterinær- og Husdyrvidenskab
Ridebanevej 3
1870 Frederiksberg C.

Kontakt: tlf. 9350 9280 kl. 08:30 - 15:00

1. En inder lækagesikret pose til hvert materiale
2. Sugende materiale
3. En ydre lækagesikret pose
4. En ydre fast emballage

Læs mere i SSI's vejledning om emballering.

Ved indsendelse anvendes en KU pakkelabel, hvor der er afkrydset: **Overvågning – andet**

KU pakkelabel kan findes på:

<https://www.vetssi.dk/forsendelse>

Blanketter

Ved hver indsendelse skal der medfølge en indsendelsesblanket som findes på SSI's hjemmeside: <https://www.vetssi.dk/blanket>.

Får og ged

Ved indsendelser fra får og ged anvendes indsendelsesblanketten "**Fåre- og gedeaborter**".

Kvæg

Ved indsendelser fra kvæg anvendes indsendelsesblanketten "**Kvægaborter**".

Ønskes der undersøgelser, som ikke indgår i overvågningen, benyttes også blanketten "**Drøvtyggere**".

Forsendelse

Abortmaterialet må afsendes til undersøgelse fra mandag til torsdag af hensyn til holdbarhed af materialet under forsendelsen.

Benyt et firma til transporten som er godkendt til transport af biologisk materiale til diagnostik.

Patologivagten på KU kan være behjælpelig med anbefaling af firmaer, der er godkendt til at transportere denne type diagnostisk materiale.

Har du husket at

1. udtage al relevant materiale
2. udfylde de relevante blanketter
3. emballere korrekt
4. benytte pakkelabel
5. afsende mellem mandag og torsdag
6. benytte en godkendt transport

Resultatet af undersøgelserne

Laboratoriet sender den samlede svarrapport til indsendende dyrlæge, samt til Fødevarestyrelsen efter endt undersøgelse.

Resultaterne af mikrobiom-undersøgelsen vil ikke blive besvaret til indsender i 2025. Hvis mikrobiom-undersøgelserne mod forventning skulle give mistanke om tilstedeværelse af en anmeldeligt sygdom, vil dyrlægen og besætningsejer blive kontaktet af Fødevarestyrelsen.

Resultatet af undersøgelserne i 2024

Abortovervågningen i 2024 har bekræftet Danmarks fortsatte frihed for Brucella spp. hos kvæg, får og geder.

Antallet af fåre- og gedeaborter undersøgt i 2024 var øget i forhold til 2023, mens antallet af kvægaborter undersøgt i 2024 var en smule lavere end 2023.

Der er i 2024 modtaget 39 kvægabortindsendelser og 24 aborter fra får fordelt på 15 indsendelser. Der er kun modtaget én enkelt abort fra ged i 2024. Der er ikke påvist *Brucella* spp. indsendelserne.

Hos får er der påvist listeriose som årsag til 5 aborter og *Toxoplasma* som årsag til 2 aborter samt infektion med *E. coli* og *Yersinia* spp. Af de resterende sager, er det oftest påvisning af placentitis af sandsynlig bakteriel ætiologi, men uden at specifikke agens kunne relateres til dette.

I materialet fra gedeaborten blev der ikke fundet en infektiøs årsag eller andet, der kunne bidrage til at afdække abortårsagen. Hos kvæg var det muligt at fastslå en sandsynlig årsag til aborten i 61% af tilfældene..

Blandt påviste årsager til abort er der påvist salmonellose pga. *Salmonella dublin* i 5 aborter, og neosporose som årsag til 3 aborter samt infektion med *E. coli* og *Trueperella pyogenes*. I et tilfælde var aborten sket som følge af en svampeinfektion, mens to tilfælde skyldes alvorlige medfødte misdannelser.

I 25 % af sagerne har hverken patologiske og mikrobiologiske undersøgelser givet indikationer på årsagen. Der kan i disse tilfælde for eksempel være tale om abortårsager relateret til moderdyret, som ikke afspejler sig i det indsendte materiale. Det kan heller ikke udelukkes at virusinfektioner kan være medvirkende årsager.

Danmark havde i 2024 fortsat frihed for Brucella spp. hos kvæg, får og geder.